

करैयामाई गाउँपालिका

स्थानिय राजपत्र

खण्ड ३

संख्या १३

मिति २०७६/०३/३०

भाग-१

करैयामाई गाउँपालिका

करैयामाई गाउँपालिका उपभोक्ता समिति गठन,
परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०७६

कैरैयामाई गाउँपालिका

कैरैया, बारा

कैरैयामाई गाउँपालिका उपभोक्ता समिति गठन, परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०७६

प्रस्तावना

नेपालको संविधान र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले निर्दिष्ट गरेको स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्र भित्रको विकास निर्माण सम्बन्धि कार्य संचालनको लागि कैरैयामाई गाउँपालिकाले उपभोक्ता समिति गठन, परिचालन तथा व्यवस्थापन गर्न आवश्यक देखिएकोले कैरैयामाई गाउँपालिकाको प्रशासकीय कार्यविधि नियमित गर्ने ऐन २०७६ को दफा ८ उप दफा (५) बमोजिम कार्यपालिका बैठकले कैरैयामाई गाउँपालिका उपभोक्ता समिति गठन, परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७६ पारित गरिएकोछ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

- (१) यस कार्यविधिको नाम कैरैयामाई गाउँपालिका उपभोक्ता समिति गठन, परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७६ रहेको छ ।
- (२) यो कार्यविधि कार्यालिकाबाट पारित भई गाउँपालिकाको स्थानिय राजपत्रमा प्रकाशित भएर प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधीमा,-

- (१) “गाउँपालिका” भन्नाले कैरैयामाई गाउँपालिकालाई बुझाउँछ ।
- (२) “कार्यालय” भन्नाले कैरैयामाई गाउँपालिकाको कार्यपालिका कार्यालयलाई बुझाउँछ । सो शब्दले वडा कार्यालय तथा मातहतको कार्यालय समेतलाई बुझाउनेछ ।
- (३) “कार्यपालिका” भन्नाले कैरैयामाई गाउँपालिकाको कार्यपालिकालाई

सम्झनु पर्दछ ।

(४) “कार्यपालिका सदस्य” भन्नाले कैरैयामाई गाउँपालिकाको कार्यपालिका सदस्यलाई सम्झनु पर्दछ । सो शब्दले गाउँपालिका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष र वडा अध्यक्ष समेतलाई जनाउछ ।

(५) “वडा” भन्नाले कैरैयामाई गाउँपालिका भित्रका वडाहरूलाई सम्झनु पर्दछ ।

(६) “सभा” भन्नाले कैरैयामाई गाउँपालिकाको गाउँ सभा सम्झनु पर्दछ ।

(७) “सभा सदस्य” भन्नाले कैरैयामाई गाउँपालिकाको गाउँ सभा सदस्य सम्झनु पर्दछ । सो शब्दले गाउँपालिका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, वडा अध्यक्ष र कार्यपालिका सदस्य समेतलाई जनाउछ ।

(८) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले कैरैयामाई गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्झनु पर्दछ । सो शब्दले कार्यपालिका तथा गाउँ सभा सदस्य सचिव समेतलाई जनाउछ ।

(९) “उपभोक्ता” भन्नाले योजनाबाट प्रत्यक्ष लाभान्वित हुने योजना सञ्चालन हुने क्षेत्र भित्रका व्यक्ति तथा परिवारलाई जनाउछ ।

(१०) “उपभोक्ता समिति” भन्नाले योजनाको निर्माण, सञ्चालन, व्यवस्थापन र मर्मत सम्भार गर्नको लागि उपभोक्ताले आफूहरू मध्येबाट सम्वन्धित कार्यालयको रहोवरमा गठन गरेको उपभोक्ता समिति सम्झनु पर्दछ ।

(११) “अध्यक्ष” भन्नाले उपभोक्ता समितिको अध्यक्षलाई सम्झनु पर्दछ ।

(१२) “सदस्य” भन्नाले उपभोक्ता समितिका सदस्यलाई जनाउनेछ र सो शब्दले उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीलाई समेत जनाउनेछ ।

(१३) “योजना” भन्नाले कैरैयामाई गाउँपालिका वा सो अन्तर्गतको वडाबाट पूर्ण वा आंशिक लागत साभेदारीमा सञ्चालित योजना वा कार्यक्रम वा योजना वा परियोजनालाई सम्झनु पर्छ । र यसले गाउँसभाबाट स्वीकृत भएको गैर सरकारी संघ सस्था, गैर नाफा मूलक संस्था वा अन्य सामुदायिक संस्थाको योजना र संघीय सरकार एवं प्रदेश सरकारका योजना वा कार्यक्रम वा योजना वा परियोजनाहरू समेतलाई जनाउनेछ ।

(१४) “सम्झौता” भन्नाले योजनाको निर्माण, सञ्चालन, व्यवस्थापन र

मर्मत सम्भार गर्नको लागि कार्यालय र उपभोक्ता समिति बीच भएको लिखित करारनामा वा कबुलियतनामालाई जनाउछ ।

(१५) “ठूला मेशिनरी तथा उपकरण” भन्नाले वातावरणलाई अत्यधिक हाना पुर्याउने प्रकृतिका ठूला मेशिनरी, उपकरण (बुलडोजर, एक्साभेटर जस्ता) र श्रममूलक प्रविधिलाई विस्थापित गर्ने खालका मेशिनरी तथा उपकरण सम्झनु पर्दछ ।

(१६) “अनुगमन” भन्नाले योजनाको गुणस्तरियत, पारदर्शी, उपभोक्तामैत्री र तोकिएको मापदण्ड बमोजिम सम्पन्न गर्न गराउन, तथा फरफारक समेतकालागी स्थानिय अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समिति, वडा, गाउँ कार्यपालिका तथा सम्बन्धित निकायबाट गरिने स्थलगत निरिक्षण तथा अनुगमन समेतलाई सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेद-२

उपभोक्ता समितिको गठन र सञ्चालन

३. उपभोक्ता समिति गठन सम्बन्धी व्यवस्था:

उपभोक्ता समिति गठन देहाय बमोजिम गर्नुपर्नेछ ।

- (१) योजनाबाट प्रत्यक्ष लाभान्वित उपभोक्ताहरूको आम भेलाबाट अधिकतम सहभागितामा सम्बन्धित योजनास्थलमा नै सात देखि एघार (७ देखि ११ जना) सदस्यीय उपभोक्ता समिति गठन गर्नुपर्नेछ ।
- (२) समिति गठनको लागि वडा माफत आम भेला हुने समय, मिति, स्थान र भेलाको विषयहरू त्यस्तो भेला हुने भित्तिले कम्तिमा सात (७) दिन अगावै सार्वजनिक रुपमा जानकारी गराउनु पर्नेछ ।
- (३) गाउँपालिका स्तरिय योजना सञ्चालनकोलागि उपभोक्ता समितिको गठन गर्दा कार्यपालिकाले तोकेको कार्यपालिकाका सदस्य वा कार्यालयको प्रतिनिधिको रोहवरमा गर्नु पर्नेछ ।
- (४) वडास्तरीय योजना सञ्चालनकोलागि उपभोक्ता समिति गठन गर्दा सम्बन्धित वडाको वडा अध्यक्ष वा वडा सदस्य वा कार्यालयले तोकेको

कार्यालयको प्रतिनिधिको रोहवरमा गर्नु पर्नेछ ।

(५) अन्य योजना सञ्चालनकोलागि उपभोक्ता समितिको गठन गर्दा सम्बन्धित कार्यक्रमको कार्यविधि र कार्यपालिकाले तोकेको कार्यपालिकाका सदस्य वा कार्यालयको प्रतिनिधिको रोहवरमा गर्नु पर्नेछ ।

(६) उपभोक्ता समिति गठनको लागि बोलाईएको भेलामा योजनाको संक्षिप्त विवरण र समितिको संरचना सहितको जानकारी कार्यालयको प्रतिनिधिले गराउनु पर्नेछ ।

(७) उपभोक्ता समिति गठन गर्दा समावेशी सिद्धान्तको अवलम्बन गर्नु पर्ने छ । समितिमा कम्तिमा तेत्तीस प्रतिशत (३३%) महिला सदस्य हुनुपर्नेछ । समितिको अध्यक्ष, सचिव र कोषाध्यक्ष मध्ये कम्तीमा एकजना महिला पदाधिकारी (वैङ्ग खाता सञ्चालक) हुनुपर्नेछ ।

(८) एक व्यक्ति एकभन्दा बढी उपभोक्ता समितिको सदस्य हुन पाउने छैन । साथै सगोलका परिवारबाट एकजना भन्दा बढी व्यक्ति एउटै उपभोक्ता समितिको सदस्य हुन पाइने छैन ।

(९) उपभोक्ता समितिको गठन सकेसम्म सर्वसम्मत तरिकाले गर्नुपर्नेछ । सर्वसम्मत हुन नसकेमा उपभोक्ताहरूको बहुमतबाट उपभोक्ता समितिको गठन गरिनेछ ।

(१०) उपभोक्ताहरूको लागत सहभागितामा सञ्चालन हुने योजनाहरू उपभोक्ता समितिबाट कार्यान्वयन गर्न प्राथमिकता दिइनेछ ।

(११) उपभोक्ता समितिले सम्झौता बमोजिम गर्नु पर्ने काम समिति आफैले गर्नु गराउनु पर्नेछ । अन्य कुनै निर्माण व्यवसायी वा अन्य व्यक्ति वा संस्थालाई ठेक्कामा दिई गर्न गराउन पाइने छैन ।

(१२) कार्यालयले योजना सञ्चालन एवम् कार्यान्वयनमा संलग्न उपभोक्ता समितिको अभिलेख अनुसूची (१) बमोजिमको ढाँचामा व्यवस्थित गर्नु पर्नेछ ।

४. उपभोक्ता समितिका सदस्यको योग्यता:

उपभोक्ता समितिका सदस्यको योग्यता देहाय बमोजिम हुनु पर्नेछ ।

- (१) सम्बन्धित योजना क्षेत्रको स्थायी वासिन्दा
- (२) १८ वर्ष उमर पुरा भएको
- (३) फौजदारी अभियोगमा अदालतबाट कसुरदार नठहरिएको
- (४) सरकारी बाँकी बक्यौता वा पेशकी फछ्यौट गर्न बाँकी नरहेको
- (५) अन्य उपभोक्ता समितिमा सदस्य नरहेको

५. उपभोक्ता समितिमा रहन नपाइने:

दफा ५ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि देहाय बमोजिमका व्यक्तिहरु उपभोक्ता

- (१) जनप्रतिनिधि, राजनीतिक दलका पदाधिकारी,
- (२) बहालवाला सरकारी कर्मचारी, शिक्षक, स्वयम सेवक ।
- (३) राजनैतिक नियुक्ति भई वा अन्य व्योहोराले राज्यबाट सेवा सुविधा पाइरहेका (पेन्सन, राहत तथा सामाजिक सुरक्षा वाहेक)
- (४) आफ्नो नाममा वा आफु समितिमा रहेको पेशकी/पेशकी वेरजु/वेरजु फछ्यौट नभएको ।
- (५) दामसहीमा परेको वा टाट उल्टिएको
- (६) कालो सूचिमा परेको
- (७) सरकारी बाँकि बक्यौता रहेको
- (८) सञ्चालन हुने योजनामा व्यवसायिक स्वर्थ भएको

६. उपभोक्ता समितिका काम, कर्तव्य र अधिकार:

- उपभोक्ता समितिको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।
- (१) सम्पत्तीता बमोजिमको सिमाभित्र रहेर लागत इस्टिमेट एवं गुणस्तर कायम रहनेगरी कार्य सम्पादन गर्ने,
- (२) उपभोक्ताहरुलाई कार्यालयबाट प्राप्त सूचना तथा मार्गदर्शनको जानकारी गराउने,
- (३) सम्पत्तीता बमोजिम कार्य शुरु गर्दा कार्यालयबाट आवश्यक निर्देशन

प्राप्त गर्नु पर्ने भए प्राप्त गरेर मात्र शुरु गर्ने,

- (४) उपभोक्ता समितिको कार्य सम्पादनलाई प्रभावकारी बनाउन समितिको सदस्यहरुको कार्य विभाजन र जिम्मेवारी बाँडफाँड गर्ने,
- (५) उपभोक्ता समितिका सदस्यहरुको क्षमता विकास गर्ने ।
- (६) सम्पत्तीता बमोजिमको कामको परिमाण, गुणस्तर, समय र लागतमा परिवर्तन गर्नु पर्ने देखिएमा कार्यालयलाई अनुरोध गर्ने,
- (७) योजनाको दिगो व्यवस्थापन सम्बन्धी आवश्यक अन्य कार्य गर्ने ।

परिच्छेद-३

कार्यान्वयन तथा व्यवस्थापन

७. योजना कार्यान्वयन:

- (१) कार्यालयले आ.व. शुरु भएको एक महिनाभित्र उपभोक्ता समितिबाट संचालन हुने योजना, परियोजना र कार्यक्रमहरु पहिचानरुझाई पेशी कार्यान्वयन योजना बनाउनु पर्नेछ । योजनाको ढुईङ, डिजाईन र लागत अनुमान (तेषाली भाषामा तयार गरिएको) रवीकृत गरी उपभोक्ता समिति गठन पश्चात उपभोक्ता समितिलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- (२) योजनाको कार्यान्वयनको लागि उपभोक्ता समिति र कार्यलयबीच अनुसूची २ बमोजिमको ढाँचामा सम्पत्तीता गर्नुपर्नेछ ।
- (३) योजनाको प्रकृति हेरी कार्यालयले लागत सहभागिताको ढाँचा र अनुपात (नगद वा श्रमदान वा बस्तुगत) तोक्नु पर्नेछ ।

८. योजना सम्पत्तीताको लागि आवश्यक कागजातहरु:

- उपभोक्ता समितिले कार्यालयसँग सम्पत्तीता गर्दा तपशिलमा उल्लिखित कागजातहरु पेश गर्नुपर्नेछ ।
- (१) उपभोक्ता समिति गठन गर्ने आम भेलाको निर्णयको प्रतिलिपि
- (२) उपभोक्ता समितिका सदस्यहरुको नागरिकताको प्रतिलिपि
- (३) योजनाको लागत अनुमान विवरण

(४) उपभोक्ता समितिबाट सम्झौताकोलागि जिम्मेवारी तोकिएको उपभोक्ता समितिको निर्णय

(५) योजनाको कार्यान्वयनको कार्य तालिका ।

(६) उपभोक्ता समिति गठन गर्ने आम भेलाको तस्विरहरु (फोटोहरु)

(७) खाता सञ्चालन गर्ने पदाधिकारी तोकिएको निर्णय र खाता सञ्चालनको लागि आवश्यक कागजातहरु

(८) सम्बन्धित वडाको सिफारीस

९. उपभोक्ता समितिको क्षमता विकास:

कार्यालयले योजनाको कार्यान्वयन अगावै उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरुलाई निम्न विषयमा अभिमुखिकरण गर्नु पर्नेछ ।

(१) उपभोक्ता समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार,

(२) सम्पादन गर्नु पर्ने कामको विवरण, काम सम्पन्न गर्नुपर्ने अवधि, लागत र उपभोक्ताको योगदान

(३) निर्माण सामग्रीको गुणस्तर र परिमाण

(४) खरिद, रकम निकास प्रकृया, खर्चको लेखाकन र अभिलेख व्यवस्थापन

(५) कार्यान्वयन र अनुगमन प्रकृया

(६) सार्वजनिक परीक्षण, योजनाको फरफारक र हस्तान्तरण

(७) अन्य आवश्यक विषयहरु ।

१०. खाता सञ्चालन:

(१) उपभोक्ता समितिको खाता कार्यालयले तोकेको बैकमा सञ्चालन हुनेछ ।

(२) समितिको खाता अध्यक्ष, कोषाध्यक्ष र सचिव गरी तीन जनाको संयुक्त दस्तखतबाट सञ्चालन हुनेछ ।

(३) खाता सञ्चालकहरु मध्ये कम्तिमा एकजना महिला हुनु पर्नेछ ।

११. भुक्तानी प्रकृया:

(१) कार्यालयले योजनाको भुक्तानी दिँदा उपभोक्ता समितिको नाममा रहेको बैक खातामाफत दिनु पर्नेछ । उपभोक्ता समितिले एक व्यक्ति वा सस्थालाई एकैपटक एकलाख भन्दा माथिको रकम भुक्तानी गर्दा चेक माफत मात्र गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपभोक्ता समितिलाई सम्झौता बमोजिमको कामको प्राविधिक मूल्यांकन, कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन र अन्य आवश्यक कागजातको आधारमा किस्तागत र अन्तिम भुक्तानी दिइनेछ ।

(३) उपभोक्ता समितिले सम्पादन गरेको काम र भएको खर्चको विवरण समितिको बैठकबाट निर्णय गरी भुक्तानीको लागि आवश्यक कागजात सहित कार्यालयमा पेश गर्नुपर्नेछ ।

(४) पेशिक भुक्तानि नभएको वा नगरीएमा निरिक्षण गरी/गराई रनिङ बिल अनुसारको भुक्तानि गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

(५) योजनाको अन्तिम भुक्तानी हुनु भन्दा अगावै कार्यालयबाट अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

(६) योजना सम्पन्न भई फरफारक गर्नु भन्दा अगावै उपभोक्ता समितिले अनिवार्य रुपमा वडा समितिर कार्यालयको प्रतिनिधिको रोहवरमा सार्वजनिक परीक्षण गर्नुपर्नेछ । सार्वजनिक परीक्षण प्रतिवेदनको ढाँचा अनुसूची (३ बमोजिम हुनेछ ।

(७) उपभोक्ता समितिले आफूले प्रत्येक किस्तामा गरेको खर्चको सूचना अनुसूची (४ बमोजिमको ढाँचामा सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।

(८) योजनाको कुल लागत रु ३ लाख भन्दा बढी भएका योजनाहरुको हकमा उपभोक्ता समितिले काम शुरु गर्नु भन्दा अगावै योजनाको नाम, लागत, लागत सार्भेदारीको अवस्था, काम शुरु र सम्पन्न गर्नु पर्ने अवधि, प्रमुख जिम्मेवार व्यक्तिको नाम र सम्पर्क नं. समेत देखिने गरी तयार गरिएको अनुसूची (५ बमोजिमको ढाँचामा योजना सूचना पाटी योजना स्थलमा राख्नु पर्नेछ ।

(९) उपभोक्ता समितिलाई सम्बन्धित कार्यालयले डूइङ्ग डिजाइन, लागत अनुमान तयार गर्ने, प्राविधिक सल्लाह दिने, जाँचपास गर्ने लगायत

अन्य प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउनेछ । योजना कार्यान्वयनको समयमा कुनै कारणबाट कार्यालयले प्राविधिक सेवा उपलब्ध गराउन नसकेमा सम्भौतामा उल्लेख गरी तोकिएको खर्चको सीमा भित्र रही उपभोक्ता समितिले करारमा प्राविधिक नियुक्त गर्ने वा प्राविधिक सेवा लिन सक्नेछ । तर, डूइङ्ग, डिजाइन, लागत अनुमान, कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन र भुक्तानी सिफारिस कार्य कार्यालयबाट नै हुनेछ ।

(१०) उपभोक्ता समितिबाट निर्माण हुने योजनाहरूको गुणस्तर कायम गर्ने गराउने दायित्व र जिम्मेवारी जनप्रतिनिधि, सम्बन्धित प्राविधिक कर्मचारी, उपभोक्ता समिति र अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समितिको हुनेछ ।

(११) अनुकरणीय कार्य गर्ने उपभोक्ता समिति, प्राविधिक कर्मचारी र सम्बन्धित कर्मचारीलाई सभाको निर्णय बमोजिम वार्षिक रूपमा उचित पुरस्कार प्रदान गर्न सकिनेछ ।

(१२) तोकिएको समयमा उपभोक्ता समिति गठन हुन नसकेमा, समिति गठन भएपनि सम्भौता हुन नसकेमा वा सम्भौताको शर्त बमोजिम कार्य सम्पादन हुन नसकेमा कार्यालयले अन्य प्रकृया (अमानत, कोटेशन तथा ठेक्कापट्टा तथा नाफा नलिने उद्देश्यबाट स्थापित गैर सरकारी संस्थाहरु आदी) द्वारा काम गराउन सक्नेछ ।

१२. निर्माण कार्यको गुणस्तर सुनिश्चितता गर्नु पर्ने:

उपभोक्ता समितिबाट सञ्चालन हुने योजना गुणस्तर सुनिश्चित गर्नु सम्बन्धित उपभोक्ता समितिको कर्तव्य हुनेछ । गुणस्तर सुनिश्चितता गर्नको लागि अन्य कुराहरुको अतिरिक्त निम्न विषयहरु पूर्ण रूपमा पालना गर्नु पर्नेछ ।

(१) निर्माण सामग्रीको गुणस्तर:

निर्माण सामग्री डूइङ्ग, डिजाइन र स्पेसिफिकेशन बमोजिमको गुणस्तर कायम गर्नु पर्नेछ ।

(२) निर्माण विधि र प्रकृयाको गुणस्तर:

निर्माण विधि र प्रकृया कार्यालयसँग भएको सम्भौता बमोजिम गर्नु पर्नेछ

(३) निर्माण कार्यको दिगोपना:

उपभोक्ता समितिबाट कार्यान्वयन भएको योजनाको दिगोपनाको लागि सम्बन्धित उपभोक्ता समितिले आवश्यक व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

(४) गुणस्तर सुनिश्चित गर्ने जिम्मेवारी:

उपभोक्ता समिति मार्फत हुने कामको निधप्रति गुणस्तर कायम गर्ने जिम्मेवारी सम्बन्धित कार्यको लागि कार्यालयबाट खटिएका प्राविधिक कर्मचारी र उपभोक्ता समितिको हुनेछ ।

(५) लगत राख्नु पर्ने:

उपभोक्ता समितिबाट हुने कामको सम्भौता बमोजिमको समय, लागत र गुणस्तरमा सम्पन्न हुन नसकेमा सम्बन्धित प्राविधिक कर्मचारीलाई सचेत गराउने र प्रकृति हेरी आवश्यकता अनुसार कारवाही गर्न सक्नेछ । त्यस्ता उपभोक्ता समितिको लगत राखी उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीलाई निश्चित समयसम्मको लागि अन्य उपभोक्ता समितिमा रही काम गर्न निषेध गर्नेछ ।

१३. स्थानिय अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समितिको व्यवस्था:

(१) योजना तोकिएको गुणस्तर, परिमाण र समयमा सम्पन्न गर्न गराउन उपभोक्ता समितिले सम्पादन गर्ने कार्यको अनुगमन गरी योजनाको गुणस्तर, परिमाण सुनिश्चित गर्न दफा ४ (१) (क) बमोजिमको भेलाबाट उपभोक्ता समितिमा नरहेकाहरु मध्य कम्तिमा एक जना महिला सहित ३ सदस्यीय एक अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समिति गठन गर्नु पर्नेछ ।

(२) अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समितिको काम, कर्तव्य अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:

(क) योजनाको कार्यान्वयनमा सहजीकरण गर्ने तथा देखिएका बाधा, व्यवधान र समस्या समाधानका लागि आवश्यक समन्वय गर्ने,

- (ख) योजनाको कार्यान्वयन कार्यातालिका अनुसार काम भए नभएको यकीन गर्ने र नगरेकोपाइएमा सम्बन्धित पक्षलाई सचेत गराउने र सोको जानकारी कार्यालयलाई गराउने ।
- (ग) आवश्यक अन्य कार्य गर्ने ।

परिच्छेद-४

विविध

१४. कार्यविधिको पालना गर्नुपर्ने:

गाउँपालिका भित्र कार्यान्वयन हुने योजनाको निर्माण, सञ्चालन, मर्मत सम्भार कार्य गर्नको लागि गठन हुने उपभोक्ता समितिले पूर्णरूपमा यो कार्यविधिको पालना गर्नु पर्नेछ ।

१५. लागतको सिमा

- (१) उपभोक्ता समिति माफत गर्दा उपयुक्त हुने कार्यपालिकालाई लागेमा कुल लागत बढीमा रु १ करोडसम्म भएको तथा स्थानीय सीप, श्रोत र साधन उपयोग हुने र स्थानीय स्तरमा कार्य सम्पन्न गर्न सक्ने योजनाको कार्यान्वयन उपभोक्ता समिति माफत गर्न सकिनेछ ।
- (२) उपनियम (१) मा जुनसुकै कुरा उल्लेख भएता पनि लागत जति भएपनि स्थानीय सीप, श्रोत र साधन उपयोग सारै कम हुने वा नहुने, अत्यधिक जोखिमहुने, मेशिन औजार उपकरणहरूको प्रयोग हुने तथा दक्ष जनशक्ति परिचालन गर्नु पर्ने योजना योग्यता पुगेका निर्माण व्यवसायी माफत कोटेशन तथा टेक्का पट्टाबाट गराइनेछ ।

१६. अन्य संस्थाबाट कार्य गराउन सकिने:

यस कार्यविधि बमोजिम उपभोक्ता समितिबाट गरिने कार्य लाभग्राही समूह, सामुदायिक संस्था जस्तै सामुदायिक वन, सामुदायिकस्तरका सहकारी संस्थाहरू, टोल विकास संस्था, आमा समूह, कृषि समूह, कानुन बमोजिम

गठन भएका अन्य सामुदायिक संगठन जस्ता संस्थाहरू र नाफा नलिने उद्देश्यबाट स्थापित गैर सरकारी संस्थाहरूबाट गर्ने भनि स्थानीय उपभोक्ताहरूको आमभेलाबाट निर्णय भई आएमा यस्ता संस्थाहरूबाट यस कार्यविधि बमोजिम कार्य संचालन गर्ने, गराउन सकिने छ ।

१७. सहजिकरण र सहयोग गर्नु पर्ने:

उपभोक्ता समितिले योजनाको सुपरिवेक्षण, अनुगमनरनिरीक्षण गर्न कार्यालयबाट आएको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समिति, पदाधिकारी वा कर्मचारीलाई आवश्यक विवरण उपलब्ध गराउने तथा योजनास्थल अनुगमनको लागि सहजिकरण र सहयोग गर्नु पर्नेछ ।

१८. उपभोक्ता समितिको दायित्व:

उपभोक्ता समितिले कार्यालयसँग भएको सम्झौता बमोजिमको कार्य सम्पादन गर्दा कार्यालयले तोकेका शर्तहरूको अतिरिक्त निम्न दायित्व वहन गर्नु पर्नेछ ।

- (१) योजनाको दिगो व्यवस्थापनको लागि मर्मत सम्भार गर्ने सम्बन्धी आवश्यक कार्य,
- (२) योजना कार्यान्वयनबाट पर्न सक्ने वातावरणीय सन्तुलन कायम गर्ने सम्बन्धी कार्य,
- (३) अन्य योजनाहरूसँग अन्तरसम्बन्ध कायम गर्नु पर्ने,
- (४) असल नागरिकको आचरण पालना गर्नुपर्ने ।
- (५) उपभोक्ता समितिले योजनाको फरफारको लागि कार्यालयमा कागजात पेश गर्दा अनुसूची (६) बमोजिमको ढाँचामा योजनाको भौतिक तथा वित्तीय प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ ।

१९. मापदण्ड बनाउन सक्ने:

- (१) योजनाको गुणस्तर सुनिश्चितताको लागि कार्यालयले अनुगमन, मूल्याङ्कन गरी सम्बन्धित उपभोक्ता समितिलाई सल्लाह, सुझाव र

अनुसूची-२

कार्यविधिको दफा ७ (२) सँग सम्बन्धित)

करैयामाई गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

करैया, बारा

योजना सम्झौता फाराम

१. सम्झौता गर्ने पक्ष र योजना:

क) उपभोक्तासमितिको विवरण:

१. नाम:

२. ठेगाना:

ख) योजनाको विवरण:

१. नाम:

२. योजना स्थल:

३. उद्देश्य:

४. योजना सुरु हुने मिति:

२. योजनाको लागत सम्बन्धि विवरण:

क) लागत अनुमान रु

ख) लागत व्यहोर्ने स्रोतहरु

१. कार्यालय:

२. उपभोक्ता समिति:

३. अन्य:

ग) वस्तुगत अनुदानको विवरण

१. संघबाट

२. प्रदेशबाट

३. स्थानीय तहबाट

४. गैरसरकारी संघसंस्थाबाट

सामाग्रीको नाम एकाई

५. विदेशी दातृ संघ संस्थाबाट

६. उपभोक्ता समितिबाट

७. अन्य निकायबाट

घ) योजनाबाट लाभान्वित हुने:

१. घरपरिवार संख्या:

२. जनसंख्या:

३. संगठित संस्था:

४. अन्य:

३. उपभोक्ता समिति/समुदायमा आधारित संस्था/गैरसरकारी संस्थाको

विवरण:

क) गठन भएको मिति:

ख) पदाधिकारीको नाम र ठेगाना (नागरिकता प्रमाणपत्र नं. र जिल्ला)

१. अध्यक्ष

२. उपाध्यक्ष

३. सचिव

४. कोषाध्यक्ष

५. सदस्य

६. सदस्य

७. सदस्य

८. सदस्य

९. सदस्य

१०. सदस्य

११. सदस्य

ग) गठन गर्दा उपस्थित लाभान्वितको संख्या: जम्मा महिला

पुरुष

४. योजना सञ्चालन सम्बन्धि अनुभव:

५. उपभोक्ता समिति समुदायमा आधारित संस्था/गैह्रसरकारी संस्थाले प्राप्त गर्ने किस्ता विवरण:

किस्ताको क्रम	मिति	किस्ताको रकम	निर्माण समाग्री	परिमाण	कैफियत
पहिलो					
दोस्रो					
तेस्रो (अन्तिम)					
जम्मा					

५. उपभोक्ता समिति समुदायमा आधारित संस्था/गैह्रसरकारी संस्थाले प्राप्त गर्ने किस्ता विवरण:

६. योजना मर्मत संभार सम्बन्धी व्यवस्था

- क) योजना मर्मत संभारको जिम्मा लिने समिति/संस्थाको नाम:
ख) मर्मत संभारको सम्भावित स्रोत (छ छैन खुलाउने)

- जनश्रमदान:
- सेवा शुल्क:
- दस्तुर, चन्दाबाट
- अन्य केही भए:

७. सम्भौताका शर्तहरू

- क) उपभोक्ता समितिको जिम्मेवारी तथा पालना गरिने शर्तहरू:
१. योजना मिति देखि शुरू गरी मिति सम्ममा पुरा गर्नु पर्नेछ।
 २. प्राप्त रकम तथा निर्माण सामग्री सम्बन्धित योजनाको उद्देश्यका लागि मात्र प्रयोग गर्नुपर्नेछ।
 ३. नगदी, जिन्सी सामानको प्राप्ती, खर्च र बाँकी तथा योजनाको प्रगति विवरण राख्नु पर्नेछ।

४. आम्दानी खर्चको विवरण र कार्यप्रगतिको जानकारी उपभोक्ता समूहमा छलफल गरी अर्को किस्ता माग गर्नु पर्नेछ।
५. योजनाको कुल लागत भन्दा घटी लागतमा योजना सम्पन्न भएको अवस्थामा सो मुताबिकनै अनुदान र श्रमदानको प्रतिशत निर्धारण गरी भुक्तानी लिनु पर्नेछ।
६. उपभोक्ता समितिले प्राविधिकको राय, परामर्श एवं निर्देशन अनुरूप काम गर्नु पर्नेछ।
७. उपभोक्ता समितिले योजनासंग सम्बन्धित विल, भरपाईहरू, डोर हाजिरी फारामहरू, जिन्सी नगदी खाताहरू, समिति/समूहको निर्णय पुस्तिका आदि कागजातहरू कार्यालयले मागेको बखत उपलब्ध गराउनु पर्नेछ र त्यसको लेखापरीक्षण पनि गराउनु पर्नेछ।
८. कुनै सामग्री खरिद गर्दा आन्तरिक राजस्व कार्यालयबाट स्थायी लेखा नम्बर र मूल्य अभिवृद्धि कर दर्ता प्रमाण पत्र प्राप्त व्यक्ति वा फर्म संस्था वा कम्पनीबाट खरिद गरी सोही अनुसारको विल भरपाई आधिकारीक व्यक्तिबाट प्रमाणित गरी पेश गर्नु पर्नेछ।
९. मूल्य अभिवृद्धि कर (VAT) लाग्ने बस्तु तथा सेवा खरिद गर्दा रु २०,०००(भन्दा बढी मूल्यको सामग्रीमा अनिवार्य रुपमा मूल्य अभिवृद्धि कर दर्ता प्रमाणपत्र प्राप्त गरेका व्यक्ति फर्म संस्था वा कम्पनीबाट खरिद गर्नु पर्नेछ। साथै उक्त विलमा उल्लिखित मु.अ.कर बाहेकको रकममा १.५५ अग्रिम आयकर बापत करकोट्टि गरी बाँकी रकम मात्र सम्बन्धित सेवा प्रदायकलाई भुक्तानी हुनेछ। रु २०,०००(भन्दा कम मूल्यको सामग्री खरिदमा पान नम्बर लिएको व्यक्ति वा फर्मबाट खरिद गर्नु पर्नेछ। अन्यथा खरिद गर्ने पदाधिकारी स्वयम् जिम्मेवार हुनेछ।
१०. डोजर रोलर लगायतका मेशिनरी सामान भाडामा लिएको एवम् घर बहालमा लिई विल भरपाई पेश भएको अवस्थामा १० प्रतिशत घर भाडा कर एबम् बहाल कर तिर्नु पर्नेछ।

११. प्रशिक्षकले पाउने पारिश्रमिक एवम् सहभागीले पाउने भत्तामा प्रचलित नियमानुसार १५५ कर लाग्नेछ ।

१२. निर्माण कार्यको हकमा शुरु लागत अनुमानका कुनै आईटमहरूमा परिवर्तन हुने भएमा अधिकार प्राप्त व्यक्ति/कार्यालयबाट लागत अनुमान संशोधन गरे पश्चात मात्र कार्य गराउनु पर्नेछ । यसरी लागत अनुमान संशोधन नगरी कार्य गरेमा उपभोक्ता समिति/समुह नै जिम्मेवार हुनेछ ।

१३. उपभोक्ता समितिले काम सम्पन्न गरिसकेपछि बाँकी रहन गएका खप्ने सामानहरू मर्मत संभार समिति गठन भएको भए सो समितिलाई र सो नभए सम्बन्धित कार्यालयलाई बुझाउनु पर्नेछ । तर मर्मत समितिलाई बुझाएको सामानको विवरण एक प्रति सम्बन्धित कार्यालयलाई जानकारीको लागि बुझाउनु पर्नेछ ।

१४. सम्झौता बमोजिम योजना सम्पन्न भएपछि अन्तिम भुक्तानीको लागि कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन, नापी किताब, प्रमाणित विल भरपाई, योजनाको फोटो, सम्बन्धित उपभोक्ता समितिले योजना संचालन गर्दा भएको आय व्ययको अनुमोदन सहितको निर्णय, उपभोक्ता भेलाबाट भएको सार्वजनिक लेखा परीक्षणको निर्णयको प्रतिलिपी तथा सम्बन्धित कार्यालयको वडा कार्यालयको सिफारिस सहित अन्तिम किस्ता भुक्तानीको लागि निवेदन पेश गर्नु पर्नेछ ।

१५. योजना सम्पन्न भएपछि कार्यालयबाट जाँचपास गरी फरफारकको प्रमाणपत्र लिनु पर्नेछ, साथै योजनाको आवश्यक मर्मत संभारको व्यवस्था सम्बन्धित उपभोक्ताहरूले नै गर्नु पर्नेछ ।

१६. योजना कार्यान्वयन गर्ने समुह वा उपभोक्ता समितिले योजनाको भौतिक तथा वित्तीय प्रगती प्रतिवेदन अनुसूची ६ को ढाँचामा सम्झौतामा तोकिए बमोजिम कार्यालयमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

१७. योजनाको दीगो सञ्चालन तथा मर्मत संभारको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

१८. योजनाको सबै काम उपभोक्ता समिति/समुहको निर्णय अनुसार

गर्नु गराउनु पर्नेछ ।

ख) कार्यालयको जिम्मेवारी तथा पालना गरिने शर्तहरू:

१. योजनाको वजेट, उपभोक्ता समितिको काम, कर्तव्य तथा अधिकार, खरिद, लेखाइन्, प्रतिवेदन आदि विषयमा उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरूलाई अनुशिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

२. योजनामा आवश्यक प्राविधिक सहयोग कार्यालयबाट उपलब्ध गराउन सकिने अवस्थामा गराईनेछ र नसकिने अवस्था भएमा उपभोक्ता समितिले बाह्य बजारबाट सेवा परामर्श अन्तर्गत सेवा लिन सक्नेछ ।

३. योजनाको प्राविधिक सुपरिवेक्षणका लागि कार्यालयको तर्फबाट प्राविधिक खटाईनेछ । उपभोक्ता समितिबाट भएको कामको नियमित सुपरिवेक्षण गर्ने जिम्मेवारी निज प्राविधिकको हुनेछ । पेशकी लिएर लामो समयसम्म योजना संचालन नगर्ने उपभोक्ता समितिलाई कार्यालयले नियम अनुसार कारवाही गर्नेछ ।

४. श्रममुलक प्रविधिबाट कार्य गराउने गरी लागत अनुमान स्वीकृत गराई सोही बमोजिम सम्झौता गरी मेशिनरी उपकरणको प्रयोगबाट कार्य गरेको पाईएमा त्यस्तो उपभोक्ता समितिसंग सम्झौता रद्द गरी उपभोक्ता समितिलाई भुक्तानी गरिएको रकम मुल्यांकन गरी बढी भएको रकम सरकारी बाँकी सरह असुल उपर गरिनेछ ।

६. योजना सम्पन्न भएपछि कार्यालयबाट जाँच पास गरी फरफारक गर्नु पर्नेछ ।

७. आवश्यक कागजात संलग्न गरी भुक्तानी उपलब्ध गराउन सम्बन्धित उपभोक्ता समितिबाट अनुरोध भई आएपछि उपभोक्ता समितिको बैंक खातामा भुक्तानी दिनु पर्नेछ ।

८. यसमा उल्लेख नभएका कुराहरू प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

माथि उल्लेख भए बमोजिमका शर्तहरू पालना गर्ने हामी निम्न पक्षहरू मन्जुर गर्दछौं ।

उपभोक्ता समिति/समुहको तर्फबाट
कार्यालयको तर्फबाट

दस्तखत..... दस्तखत.....
नाम थर..... नाम थर.....
पद..... पद.....
ठेगाना..... ठेगाना.....
सम्पर्क नं..... सम्पर्क नं.....
मिति..... मिति.....

अनुसूची ३

(कार्यविधिगत दफा ११ (५) सँग सम्बन्धित)
सार्वजनिक परीक्षण फारामको ढाँचा

पेश गरेको/गरीने कार्यालय.....

१. योजनाको नाम:

क) स्थल:

ख) लागत अनुमान:

ग) योजना शुरू हुने मिति:

ङ) योजना शुरू भएको मिति:

घ) योजना सम्पन्न हुने मिति:

च) योजना सम्पन्न भएको मिति:

२. उपभोक्ता समिति/सामुदायिक संस्थाको

क) नाम:

क) अध्यक्षको नाम:

ख) सदस्य संख्या:

महिला: पुरुष:

३. आम्दानी खर्चको विवरण:

क) आम्दानीतर्फ जम्मा:

आम्दानीको श्रोत (कहाँबाट कति नगद तथा जिन्सी प्राप्त भयो खुलाउने)	रकम वा परिमाण	कैफियत

ख) खर्चतर्फ

खर्चको विवरण	दर	परिमाण	जम्मा
१. सामग्री (के के सामग्री खरिद भयो ?)			
२. ज्याला (के मा कति भुक्तानी भयो ?)			
३. श्रमदान (कति जनाले श्रमदान गरे ?)			
४. व्यवस्थापन खर्च (हुबानी तथा अन्य खर्च)			

ग) मौज्जात

विवरण	रकम वा परिमाण	कैफियत
१ नगद		
बैंक		
व्यक्तिको जिम्मा		
२ सामग्रीहरु		

घ) भुक्तानी दिन बाँकी

विवरण	रकम वा परिमाण

४. सम्पन्न योजनाको लक्ष्य तथा प्रगति विवरण

कामको विवरण	लक्ष्य	प्रगति

५. योजनाले पुर्याएको लाभ तथा प्रत्यक्ष रूपमा लाभान्वित जनसंख्या (योजना सञ्चालन भएको स्थानका उपभोक्ताहरु)

६. योजना सञ्चालन गर्दा आयोजक संस्थामा कामको जिम्मेवारी बाँडफाँड (कस कसले कस्तो कस्तो कामको जिम्मेवारी लिएका थिए ? खुलाउने)

उपस्थिति:

१

२

रोहवर: नामथर:

पद:

मिति:

द्रष्टव्य: सार्वजनिक परिक्षण कार्यक्रममा उपस्थित सरोकारवालाहरुको उपस्थिति अनिवार्य रूपमा संलग्न हुनुपर्नेछ ।

अनुसूची ४

(कार्यविधिको दफा ११ (६) सँग सम्बन्धित)

खर्च सार्वजनिक सूचना फाराम

मिति: २० । ।

१. योजनाको नाम:-
 २. योजना स्थल:-
 ३. विनियोजित वजेट:-
 ४. योजना स्विकृत भएको आ.व.:-
 ५. योजना सम्झौता भएको मिति:-
 ६. काम सम्पन्न गर्नु पर्ने मिति:-
 ७. काम सम्पन्न भएको मिति:-
 ८. उ.स. को बैठकले खर्च स्वीकृत गरेको मिति:-
- आम्दानी र खर्चको विवरण

आम्दानी		खर्च	
विवरण	रकम रु	विवरण	रकम रु
प्रथम किस्ता		ज्याला	
दोश्रो किस्ता		निर्माण सामग्री खरिद	
तेश्रो किस्ता		ढुवानी	
जनश्रमदान		भाडा	
वस्तुगत सहायता		व्यवस्थापन खर्च	
लागत सहभागिता			

उपर्युक्तानुसारको आम्दानी तथा खर्च विवरण यथार्थ हो । यसमा सबै आम्दानी तथा खर्चहरु समावेश गरिएको छ । साथै उपभोक्ताहरुको प्रत्यक्ष सहभागितामा योजना कार्यान्वयन गरिएको छ । यसको एक प्रति वडा कार्यालयमा समेत पेश गरिएको छ ।

.....

.....

.....

कोषाध्यक्ष सचिव अध्यक्ष

अनुसूची ५

(कार्यविधिको दफा ११(७) सँग सम्बन्धित)

योजना सूचना पाटीको नमूना

१. योजनाको नाम:
२. योजना संचालन गर्ने कार्यालय/कार्यक्रमको नाम:
३. उपभोक्ता समितिको अध्यक्षको नाम र सम्पर्क नं.:
४. योजनाको कुल लागत रकम रु.:
- ४.१. योजनामा कार्यालयबाट व्यहोर्ने लागत रु.:
- ४.२. जनसहभागिताबाट व्यहोर्ने लागत रकम रु.:
- ४.३. योजनामा लगानी गर्ने अन्य निकायको नाम र व्यहोर्ने लागत रकम रु.:
५. योजना सम्झौता मिति:
६. योजना सम्पन्न गर्ने मिति:
७. योजनाबाट लाभान्वित जनसंख्या:

अनुसूची ६
(कार्यविधिको दफा १८(५) सँग सम्बन्धित)
उपभोक्ता समितिको भौतिक तथा वित्तीय प्रगति प्रतिवेदन
कार्यालयमा पेश गरेको विवरण

१. योजनाको विवरण
योजनाको नाम: वडा नं.: टोल/बस्ती: उपभोक्ता समितिका अध्यक्ष: सचिव:
२. योजनाको लागत: प्राप्त अनुदान रकम रु. चन्दा रकम रु. जनसहभागिता रकम रु. जम्मा रकम रु.
३. हालसम्मको खर्च रु.
 - क. कार्यालयबाट प्राप्त रकम रु.
 १. निर्माण सामग्रीमा (सिमेन्ट, छड, काठ, ढुंगा वा फुवा, गिट्टी, उपकरण आदि) रु.
 २. ज्याला:- दक्ष रु:- अदक्ष रु. जम्मा रु.
 ३. मसलन्द सामान (कपि, कलम, मसी, कागज आदि) रु.
 ४. दैनिक भ्रमण भत्ता (सम्झौतामा स्वीकृत भए) रु.
 ५. प्राविधिक निरीक्षण बापत खर्च (सम्झौतामा स्वीकृत भए) रु.
 ६. अन्य
 - ख. १. जनसहभागिताबाट व्यहोरिएको खर्च रु.
 २. श्रमको मूल्य बराबर रकम रु.
 ३. जिन्सी सामान मूल्य बराबर रकम रु.
 ४. कूल जम्मा रु.
 ५. प्राविधिक प्रतिवेदन बमोजिम मूल्यांकन रकम रु.
 ६. उपभोक्ता समूहको निर्णय बमोजिम/समीक्षाबाट खर्च देखिएको रु.
 ७. कार्यान्वयनमा देखिएका मुख्य समस्याहरू: क. ख. ग.
 ८. समाधानका उपायहरू
 - क.
 - ख.
 ९. कार्यालयबाट र अन्य निकायबाट अनुगमन भए अनुगमनको सुझाव:
 १०. हाल माग गरेको किस्ता रकम रु.
 ११. मुख्य खर्च प्रयोजन
 १२. प्राप्त रकम योजना बाहेक अन्य कार्यमा खर्च गर्ने गराउने छैनौ।

.....
तयार गर्ने सचिव कोषाध्यक्ष अध्यक्ष

प्रमाणित गर्ने

हस्ताक्षर

नाम:- श्री भुनेश्वर धामी

पद:- करैयामाई गाउँपालिका अध्यक्ष

प्रमाणित मिति:-

प्रमाणित कार्यविधि पाना (पेज) सङ्ख्या:- २१ (एक्काई) अनुसूची सहित